

Asia: VN/25152/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen rannikkostrategian luonnokseen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Suomen rannikkostrategiaksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Meri ympäröi Suomea monelta suunnalta, jonka vuoksi rannikkoalueilla on monesta näkökulmasta erittäin suuri merkitys maallemme. On tärkeää, että rannikkostrategian lähtökohdaksi otetaan kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa tarkastellaan maan ja meren vuorovaikutusta sekä ihmisten ja luonnon keskinäistä riippuvuutta niin sosiaalisten, ympäristöllisten ja taloudellisten näkökohtien kannalta.

Rannikkoalueillamme on tärkeä merkitys taloudessamme, työpaikkojen luomisessa sekä alueiden elinvoiman ja kansalaisten hyvinvoinnin edistämisessä. On tärkeää, että näihin liittyvät mahdollisuudet hyödynnetään tarkkaan ja samalla minimoidaan ilmastoon ja ympäristöön kohdistuvat kielteiset vaikutukset.

Venäjän Ukrainaan käynnistämän hyökkäyssodan jälkeen muuttunut geopoliittinen tilanne vaikuttaa myös rannikkoalueisiimme. Tilanne ja olosuhteet ovat muuttuneet merkittävästi lyhyessä ajassa erityisesti Venäjän rajan läheisyydessä mutta laajemminkin Itämeren rannikkoalueilla. Tämä tilanne tulisi huomioida strategiassa.

Erityisiä huomioita

TOP10 Rannikkostrategian toimenpidekokonaisuuksiin sisältyy monia tärkeitä asioita. Seuraavassa kommentteja näihin liittyen:

-Ajantasainen tilannekuva;

Ajantasaisen tilannekuvan muodostaminen on entistä tärkeämpää. On hyvä, että tavoitteena on tunnistaa alueelliset erityispiirteet. Käytännössä tilannekuvan muodostaminen vaatii runsaasti resursseja sekä yhteistoimintaa viranomaisten, yksityisen sektorin toimijoiden sekä järjestöjen kanssa.

- Kokonaisvaikutusten arvioinnin kehittäminen;

On hyvä, että rannikkostrategiassa tunnistetaan tarve valtakunnalliseen kokonaistarkasteluun mm. merituulivoimainvestointien osalta. Kokonaisvaikutusarvioinnissa tulisi erityisenä asiana kiinnittää huomiota maaseutuvaikutusten arviointiin, josta Maaseutupolitiikan neuvosto on laatinut tarkempaa ohjeistusta.

-Saavutettavuuden parantaminen;

Tämä on erittäin tärkeä toimenpidekokonaisuus. Fyysisen saavutettavuuden, johon kuuluvat mm. toimiva tieverkosto sekä liikenne- ja meriyhteydet, lisäksi nopean laajakaistan merkitys lisääntyy koko ajan. Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat oleellinen osa saavutettavuutta. Toimenpidekokonaisuudessa korostetaan hyvin sitä, että saavutettavuus on osa kokonaisturvallisuutta. Rannikon elinvoimaisuus on myös huoltovarmuus ja turvallisuuskysymys

-Energian riittävyyden turvaaminen;

Hajautettu energiantuotanto sekä monipuoliset energialähteet ovat hyvä lähtökohta strategiassa. Tuulivoima on erittäin suuri kysymys, mutta tässä osiossa voisi mainita erityisesti myös biokaasun tuotannon kasvavat mahdollisuudet. Rannikkostrategiassa tulee ottaa selkeämmin kantaa uusiutuvan energian murroksen lieveilmiöihin, joita sähkönsiirtoinfra aiheuttaa. Nykytilanteessa ei ole velvoitteita tai kannusteita yhteistoimintaan ja rakentamiseen, minkä seurauksena sähkönsiirron voimajohtoja rakennetaan kestävästi ja maankäytöllisesti tehottomasti. Voimajohdon rakentaminen ei supista maanomistajan oikeuksia tai vaikeuta metsätalouden harjoittamista vain johtoalueen sisällä. Ilmateitse toteutettu voimajohto pirstaloi metsätalousmaata sekä luonnontilassa olevia metsiä, mikä vaikuttaa myös voimajohdon ympärillä toteutettavaan metsätalouteen ja luontoarvoihin. Lisäksi voimajohdon seurauksena kiinteistön kehittämismahdollisuudet rajoittuvat tai lakkaavat kokonaan. Näitä kehittämismahdollisuuksia rajoittavia ovat mm. suojavyöhykkeet rakentamiselle, maa-ainesten ottoon ja tuulivoimalle n. 0,5km suojaetäisyyden mukaisesti. Koordinoimaton voimajohtolinjarakentaminen tulee vaikuttamaan muuhun rakentamiseen ja

elinkeinoelämään, ja siten rannikkoalueen elinvoimaisuuteen. MTK katsoo, että sähkönsiirtoinfran rakentamisessa tulee tavoitella koordinoitua yhteistyötä vastuullisen maankäytön ja energian riittävyyden turvaamiseksi. Koordinoitu yhteistyö tarkoittaa yhteisen sähkönsiirron voimajohtolinjan rakentamista siten, että useamman energiatuotantohankkeen sähkönsiirtotarve tuotantoalueilta kantaverkkoon toteutetaan yhteiseen johtoalueeseen ja yhteispylväisiin. (em. kohta kytkeytyy myös kestävä maankäyttö ja rakentaminen -toimenpidekokonaisuuteen)

-Ruoan riittävyyden turvaaminen;

Tämä on tärkeä toimenpidekokonaisuus, On hyvä, että se nostettu strategiaan omaksi kokonaisuudekseen. .

-Poikkeustilanteisiin varautuminen;

Toimenpidekokonaisuus on tärkeä olla mukana strategiassa. Poikkeustilanteen, erityisesti turvallisuuteen liittyvät poikkeustilanteet koskettavat rannikkoa erityisesti (erit. Suomenlahden rannikkoa). varautuminen ja ennakointi sekä viranomaisten, yksityisen sektorin ja järjestöjen yhteistyö on tässä asiassa tärkeää (vrt. ajantasainen tilannekuva)

Tiainen Simo
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry